

Teollisuuden alue- ja toimialatilasto 2011

Teollisuustuotannon jalostusarvo laski 2 prosenttia vuonna 2011

Vuonna 2011 koko teollisuuden (BCDE) jalostusarvo laski 2 prosenttia edellisvuodesta. Kehitys oli alueellisesti epäyhtenäistä johtuen maakuntien toistaan poikkeavista toimiala- ja tuotantorakenteista. Suurinta jalostusarvon lasku oli Uudellamaalla, Pohjanmaalla ja Pirkanmaalla. Uudellamaalla lasku oli sekä euromääräisesti että suhteellisesti jyrkintä. Jalostusarvo puolestaan kasvoi Pohjois-Pohjanmaalla, Pohjois-Karjalassa, Pohjois-Savossa sekä Varsinais- ja Keski-Suomessa.

Maakuntien jalostusarvo ja jalostusarvo-osuus koko maan jalostusarvosta koko teollisuudessa (BCDE) 2011

Maakunta	Jalostusarvo 2011 (1 000 €)	Jalostusarvo 2010 (1 000 €)	Muutos-%	Osuus koko maan jalostusarvosta, %
KOKO MAA	31 432 602	32 120 365	-2,1	100,0
Uusimaa	7 933 560	9 246 816	-14,2	25,2
Pirkanmaa	3 174 710	3 473 201	-8,6	10,1
Pohjois-Pohjanmaa	2 848 343	2 225 565	28,0	9,1
Varsinais-Suomi	2 565 023	2 360 434	8,7	8,2
Satakunta	2 000 386	2 016 832	-0,8	6,4
Pohjanmaa	1 782 292	2 035 648	-12,4	5,7
Keski-Suomi	1 536 760	1 410 845	8,9	4,9
Pohjois-Savo	1 264 655	1 111 322	13,8	4,0
Etelä-Karjala	1 218 777	1 245 397	-2,1	3,9
Päijät-Häme	1 135 111	1 107 446	2,5	3,6
Kymenlaakso	1 028 601	1 053 390	-2,4	3,3
Etelä-Pohjanmaa	1 003 875	1 003 869	0,0	3,2
Lappi	979 372	957 546	2,3	3,1
Kanta-Häme	859 516	855 391	0,5	2,7
Pohjois-Karjala	799 207	665 447	20,1	2,5
Etelä-Savo	441 912	483 769	-8,7	1,4
Keski-Pohjanmaa	440 544	475 176	-7,3	1,4
Kainuu	303 264	301 072	0,7	1,0
Ahvenanmaa	83 668	90 610	-7,7	0,3

Vuoden 2011 alussa maakuntajako muuttui, kun Itä-Uusimaa liitettiin Uudenmaan maakuntaan. Muutos vaikutti selvästi maakunnan toimialarakenteeseen ja nosti sen merkittävimäksi maakunnaksi kemianteollisuuden tuotannossa. Vuonna 2011 kemianteollisuuden sekä erityisesti elektroniikkateollisuuden jalostusarvon lasku heikensi maakunnan tuotannon jalostusarvoa. Myös Pirkanmaan laskeneen jalostusarvon takana oli lähinnä elektroniikkateollisuus. Pohjanmaalla puolestaan lasku johtui pääasiassa metsä- ja metalliteollisuudesta. Jalostusarvoaan parantaneiden maakuntien menestyksen takana oli useimmin alueesta riippuen joko kemian- tai metalliteollisuuden kasvanut jalostusarvo. Poikkeuksena on sekä euromääräisesti että suhteellisesti eniten jalostusarvoaan kasvattanut Pohjois-Pohjanmaa, jonka kasvun takana oli kaivosteollisuus.

Teollisuustuotanto on alueellisesti hyvin keskittynyttä. Vuonna 2011 noin 53 prosenttia teollisuustuotannon jalostusarvosta muodostui neljässä maakunnassa; Uudellamaalla, Pirkanmaalla, Pohjois-Pohjanmaalla ja Varsinais-Suomessa. Vuotta aiemmin vastaava osuus oli 54 prosenttia.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Keskikoon mittarit ja keskittymisen mittari, C-indeksi toimialoittain 2-numerotasolla vuonna 2011 (tilastoyksikkönä toimipaikka).....	4
Tietojen tarkentuminen.....	5
Teollisuuden alue- ja toimialatilaston laatuseloste.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Keskikoon mittarit ja keskittymisen mittari, C-indeksi toimialoittain 2-numerotasolla vuonna 2011 (tilastoyksikkönä toimipaikka)

Toimiala 2-numerotaso	Henkilöstömäärä yhteensä				Bruttoarvo
	Aritmeettinen keskiarvo	Painotettu keskiarvo	Mediaani	Painotettu mediaani	Keskittymisaste, %
07 Metallimalmien louhinta	60,3	275,7	3,5	372,9	94,0
08 Muu kaivostoiminta ja louhinta	4,1	51,8	1,0	20,3	26,9
09 Kaivostoimintaa palveleva toiminta	8,7	59,0	0,8	74,0	86,1
10 Elintarvikkeiden valmistus	17,4	211,6	2,2	120,0	16,6
11 Juomien valmistus	37,8	439,3	2,0	384,0	72,9
13 Tekstiilien valmistus	4,2	161,5	0,6	43,0	47,7
14 Vaatteiden valmistus	2,2	66,4	0,4	29,3	47,2
15 Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	7,2	127,1	0,9	135,8	59,9
16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valm.	9,5	130,4	0,9	84,5	8,7
17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valm.	85,9	428,6	9,6	369,9	21,0
18 Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	7,8	102,3	1,2	54,2	19,5
19 Koksen ja jalostettujen öljytuotteiden valm.	127,5	670,5	32,0	414,1	99,1
20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valm.	33,6	272,2	4,7	184,1	25,1
21 Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	115,0	809,2	11,4	774,0	89,3
22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	20,2	199,8	4,0	81,5	28,7
23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valm.	15,3	115,3	1,8	78,9	11,5
24 Metallien jalostus	79,7	1 101,2	7,5	416,1	58,3
25 Metallituotteiden valm. (pl. koneet ja laitteet)	8,0	97,9	1,5	37,7	11,7
26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuott. valm.	48,9	1 774,9	2,6	1 344,9	55,5
27 Sähkölaitteiden valmistus	36,8	422,4	5,2	215,7	34,1
28 Muiden koneiden ja laitteiden valm.	28,1	528,0	2,8	191,2	24,9
29 Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valm.	23,7	275,9	2,8	145,0	41,1
30 Muiden kulkuneuvojen valmistus	19,0	518,4	1,0	447,0	41,4
31 Huonekalujen valmistus	7,3	105,5	1,5	38,9	23,2
32 Muu valmistus	3,5	54,3	0,9	25,3	20,9
33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	6,5	213,4	1,0	68,0	25,1
35 Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	12,2	222,5	0,2	84,5	25,1
36 Veden otto, puhdistus ja jakelu	1,3	25,1	0,1	16,0	25,0
37 Viemäri- ja jätevesihuolto	2,4	21,3	0,4	10,9	48,2
38 Jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus	9,2	54,3	3,4	26,7	17,2
39 Maaperän ja vesistöjen kunnostus	7,6	29,6	1,5	25,0	72,7

1) Keskiarvo ja mediaani on laskettu muuttujasta: henkilöstömäärä yhteensä (sis. yrittäjät + palkattu henkilöstö). Painotettu keskiarvo ja mediaani antavat oikeamman kuvan toimipaikkatilaston toimialojen keskikoon rakenteesta. Tässä taulukossa keskittymisaste kuvaa neljän suurimman toimipaikan tuotantotoiminnan osuutta (%) kyseisen toimialan bruttoarvosta.

Tietojen tarkentuminen

Jalostusarvon vuosimuutoksen (%) tarkentuminen ennakon ja lopullisen välillä

Toimiala (TOL 2008)	Tilastovuosi	Ennakkotieto	Uusin julkistus	Tarkentuminen, %-yksikköä
BCDE Koko teollisuus	2 011	-1.1	-2.1	-1.0
B Kaivostoiminta ja louhinta	2 011	104.8	95.0	-9.8
C Teollisuus	2 011	-4.4	-5.0	-0.6
10-11 Elintarviketeollisuus	2 011	1.7	3.6	1.9
16-17 Metsäteollisuus	2 011	-16.0	-11.2	4.8
19-22 Kemianteollisuus	2 011	-1.0	-4.0	-3.0
24 Metallien jalostus	2 011	20.3	-13.1	-33.4
25,28,29,30,33 Kone- ja metallituoteteollisuus	2 011	10.9	9.3	-1.6
26-27 Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	2 011	-38.1	-32.5	5.6
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	2 011	5.5	5.9	0.4
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	2 011	-6.0	-17.9	-11.9

Teollisuuden alue- ja toimialatilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Teollisuuden alue- ja toimialatilasto kuvaa teollisuuden tuotannon rakenteita ja rakenteiden muutoksia toimialoittain ja alueittain. Tarkasteltavina muuttujina ovat tiedot henkilöstöstä, tuotannosta, tuotantopanoksista ja investoinneista ja näiden pohjalta lasketut tunnusluvut. Tilastoyksikkönä on yrityksen tai muun taloudellista toimintaa harjoittavan yksikön teollinen toimipaikka. Yksilöivänä tunnuksena on Yritys- ja toimipaikkarekisterin määrittelemä toimipaikkatunnus. Tilasto sisältää tietoja henkilöstömääristä, tehdyistä työtunneista, palkoista, sosiaalikulusta, käyttöomaisuuden lisäyksistä ja vähennyksistä ja varastoista. Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt.

Toimipaikka

Teollisuuden alue- ja toimialatilaston tilastoyksikkö on toimipaikka. Toimipaikalla tarkoitetaan taloudellista yksikköä, jossa saman omistajuuden tai valvonnan alaisuudessa harjoitetaan mahdollisimman samanlaisten tavaroiden ja palvelujen tuotantoa tavallisimmin yhdellä sijaintipaikalla. Toimipaikka voi jo sellaisenaan muodostaa yrityksen (yksitoimipaikkainen yritys) tai sitten olla selkeästi rajattava osa yritystä (monitoimipaikkainen / monitoimialainen yritys). Alle 20 henkilöä työllistävät yritykset luokitellaan teollisuuden alue- ja toimialatilastossa yksitoimipaikkaisiksi yrityksiksi.

Toimipaikan alueellisena yksikkönä rakennetilastossa on pääsääntöisesti kunta. Tästä ja tilaston tulostustarpeista seuraa, että yrityksen eri kunnissa sijaitsevat toimipaikat katsotaan erillisiksi tilastoyksiköiksi. Joissakin tapauksissa tilastoyksikkönä joudutaan käyttämään useamman toimipaikan muodostamaa kokonaisuutta. Toimipaikan ei välttämättä tarvitse käsittää yksinomaan valmistukseen luettavia toimintoja, vaan myös niin sanottuja aputoimintoja ja palvelutoimintoja, jotka ovat sijaintinsa puolesta liittyneet kyseessä olevaan toimipaikkaan. Teollisia aputoimintoja ja palveluksia ovat korjaus ja kunnossapito. Muita kuin teollisia aputoimintoja ja palveluksia ovat varastointi ja kuljetus, tutkimus- ja kehittämistoiminta, tietojenkäsittely sekä hallinto ja myynti. Jos apu- tai palvelutoiminta on kiinteässä yhteydessä varsinaisen toimipaikan kanssa ja palvelee pääasiassa kyseistä toimipaikkaa, ei näitä toimintoja ole aina erotettu erillisiksi toimipaikoiksi vaan toiminnot on yhdistetty valmistustoimintoihin.

Varsinaisen teollisen toimipaikan yhteydessä ja pääasiassa yrityksen teollisille toimipaikoille energiaa tuottavat toimipaikat luokitellaan tilastossa apuyksikköinä sille toimialalle, jota kyseinen toimipaikka pääasiallisesti palvelee.

Palkatun henkilöstön ja yrittäjien lukumäärä sekä palkansaajien tehdyt työtunnit

Teollisuuden alue- ja toimialatilastossa henkilöstö luokitellaan palkattuun henkilöstöön ja yrittäjiin. Tilastovuonna 2008 uudistettiin myös henkilöstön lukumäärän laskentatapa. Henkilöstön lukumäärä saadaan teollisuuden alue- ja toimialatilastoon nyt kokonaan yritysrekisteristä ja se noudattaa yritysrekisterin vuositilastossa määriteltyä kokovuosityöllisen määritelmää.

Palkattu henkilöstö on muunnettu kokovuosityöllisiksi siten, että esimerkiksi puolipäiväinen työntekijä vastaa puolta henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä.

Yrittäjien osalta yrittäjätyöpanokseksi lasketaan se työpanos, jonka yrityksen omistaja tai perheenjäsen on tehnyt yrityksessään ilman varsinaista palkkaa.

Yritys- ja toimipaikkarekisterin tiedusteluihin sisällyttämättömien yritysten henkilöstö on estimoitu palkkojen perusteella.

Palkansaajien tehtyjen työtuntien laskenta on myös muuttunut. Tehdyt työtunnit lasketaan nyt työvoimakustannusindeksin perusteella. Tiedot palkatun henkilöstön tehdyistä työtunneista saadaan suoraan noin 1500 yritykselle, lopuille tuntien lukumäärä estimoidaan toimialoittain. Tuntitietojen estimointi on tehty toimialaluokituksen 2-numerotasolla, joten tiedon käyttäminen tarkemmilla toimialatasoilla ei ole suositeltavaa.

Tuotannon bruttoarvo

Tuotannon bruttoarvo mittaa toimipaikan tosiasiallista tuotantoa. Tuotantotoimintaan lasketaan mukaan kaikki tuotantoon liittyvät tuotot, myös valmistus omaan käyttöön ja valmistus, joka toimitetaan yrityksen muille toimipaikoille. Bruttoarvoon ei sisälly käyttöomaisuuden luovutusvoitot, joita ei pidetä tuotannollisena eränä vaan satunnaisina tuottoina. Lisäksi kauppatavaroiden hankinta vähennetään tuotantotoiminnan tuotoista, jotta tuotantotoimintaan saadaan mukaan vain kauppatavaroiden myynnistä syntyvä marginaali. Tuotannon bruttoarvon laskentakaava on seuraava:

Liikevaihto

+ toimitukset yrityksen muiden toimipaikkojen käyttöön

+ valmistevarastojen muutos

+ valmistus omaan käyttöön

+ liiketoiminnan muut tuotot

- käyttöomaisuuden luovutusvoitot

- kauppatavaroiden hankinta

= BRUTTOARVO

Tuotannon jalostusarvo

Jalostusarvo mittaa toimipaikan varsinaisessa tuotantotoiminnassa eri tuotannontekijöiden tuottamaa yhteenlaskettua arvonlisäystä. Jalostusarvo lasketaan tuotantotoiminnasta saatujen tuottojen ja toiminnasta aiheutuneiden kustannusten erotuksena. Tuottoihin sisältyy myös toimipaikan toimitukset yrityksen toisille toimipaikoille ja kustannuksiin hankinnat yrityksen toisilta toimipaikoilta. Määritelmän mukaan kustannuksiin ei sisällytetä toimipaikan työvoimasta aiheutuvia kustannuksia. Jalostusarvon laskentakaava on seuraava:

BRUTTOARVO

- aine- ja tarvikeostot

- ostot yrityksen muilta toimipaikoilta

- aine- ja tarvikevarastojen muutos

- ulkopuoliset palvelut

- muut kiinteät ja muuttuvat kulut (pl. henkilöstökulut)

+ kauppatavaroiden hankinta

+ käyttöomaisuuden luovutustappio

= JALOSTUSARVO

Tilastovuodesta 2005 alkaen jalostusarvon laskennassa huomioidaan käyttöomaisuuden luovutustappio kuluja vähentävänä tekijänä. Tätä aikaisemmin ei luovutustappiota tiedusteltu.

Käyttöomaisuuden investoinnit

Määritelmä käyttöomaisuuden investoinnit käsittää käyttöomaisuuden hankinnat ja perusparannukset, joista on vähennetty käyttöomaisuuden myynnit. Käyttöomaisuudella tarkoitetaan aineellisia hyödykkeitä mm. koneet ja kalusto, rakennukset ja rakennelmat sekä maa- ja vesialueet. Vuoteen 1994 saakka oli käytössä käsite aineellisen käyttöomaisuuden bruttolisäys. Tämä on sisällöltään identtinen nykyisen käsitteen kanssa. Muut keskeiset käsitteet löytyvät kohdasta käsitteet.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2008 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2008). Toimialaluokitus 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev. 2:een siten, että NACE:n nelinumerotasoa on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla. Tilastoja voidaan tuottaa tarkimmalla toimialatasolla tietojen salaussääntöjen puitteissa. Toimipaikan toimialaksi määritellään se, mille toimialalle tyypillisiä hyödykkeitä toimipaikalla eniten valmistetaan. Määrittely tapahtuu asteittain toimialaluokituksen karkeimmalta tasolta lähtien. Ensin määritellään toimipaikan 1-numeroinen toimiala. Seuraavaksi 2-numeroinen jne. aina tarkimmalle tasolle. Tarkimman tason toimialan määrittelyssä on mukana vain niiden hyödykkeiden tuotanto, jotka määrsivät toimipaikan toimialan karkeammalla tasolla. Suoran kyselyn ulkopuolelle jäävien yritysten / toimipaikkojen toimiala saadaan yritys- ja toimipaikkarekisteristä.

Alueluokitus

Käytetty alueluokitus perustuu julkaisuun Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot (Tilastokeskus, Käsikirjoja 28). Vuosien 1975-2003 tilastot tuotetaan käyttäen vuoden 2003 aluejakoa (Toimialaluokitus TOL 2002). Tästä eteenpäin alueluokituksessa käytetään tilastovuoden alueluokitusta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilaston peruskehikon muodostaa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysrekisteristä saadaan tilaston keskeiset luokitusmuuttujat kuten toimiala, alue sekä henkilöstön määrä ja suuruusluokka. Alue- ja toimialatilastoon toimipaikat on valittu käyttäen samoja rajoituksia yritysten toiminta-ajan, henkilöstön ja liikevaihdon suhteen kuin yritysrekisterissä. Tilastoon sisältyvät valtion ja kuntien teollista toimintaa harjoittavat merkittävimmät yksiköt. Pääasiallisesti näitä ovat kuntien vesilaitokset ja energialaitokset. Alue- ja toimialatilasto kattaa lähes kaikki teolliset toimipaikat. Tiedot kerätään osaksi suoralla otokseen perustuvalla tiedonkeruulla ja osaksi hyväksikäyttämällä verohallinnon elinkeinoverorekisteriä ja Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteriä.

Toimipaikkatiedustelun piiriin kuuluvat pääsääntöisesti kaikki vähintään 20 hengen monitoimipaikkaisten yritysten teolliset toimipaikat. Suorassa tiedonkeruussa on mukana myös näitäkin pienempien yritysten teolliset toimipaikat, jos yrityksen toiminnan laajuus vastaa 20 henkilöä työllistävien yritysten toimintaa sekä vasta investointivaiheessa olevat toimipaikat. Alle 20 henkilöä työllistävät yritykset luokitellaan aina yksitoimipaikkaisiksi yrityksiksi.

Rakennetilaston tiedonkeruussa monitoimipaikkaisten yritysten Yritys- ja toimipaikkarekisterin toimipaikkoja on joissain tapauksissa yhdistetty, kun yritys ei pysty kohdentamaan tietoja toimipaikkakäsitteen mukaisesti. Suoran tiedonkeruun peittävyys vaihtelee toimialoittain. Koko teollisuuden tasolla suoran tiedonkeruun peittävyys vuonna 2010 oli henkilökunnan määrällä mitaten 79,1 prosenttia, bruttoarvolla mitaten 90,1 prosenttia sekä jalostusarvolla mitaten 86,2 prosenttia.

Suoran tiedustelun aineisto tarkistetaan toimipaikoittain erilaisilla aineiston sisäisillä loogisuus- ja suhdelukutesteillä. Tietoja verrataan myös muihin tietolähteisiin. Lomakekyselyn laadun parantamisessa on kiinnitetty huomiota lomakkeiden suunnitteluun, täyttöohjeisiin ja saatujen lomaketietojen virheettömyyden tarkistuksiin. Jos yritys ei kuulu otokseen tai sen tietoja ei muusta syystä saada, tiedot imputoidaan käyttäen lähimmän naapurin menetelmää elinkeinoveroaineiston ja yritys- ja toimipaikkarekisterin tietojen ja suoran tiedustelun tietojen avulla. Elinkeinoaineiston tietojen laatu tutkitaan ohjelmallisesti erilaisin loogisuus- ja suhdelukutestein. Tarvittaessa tiedot korjataan käyttäen erilaisia regressiomalleja tai tiedot imputoidaan käyttäen lähimmän naapurin menetelmää. Tiedonkeruussa viiteajanjakso on ollut vuodesta 1995 alkaen tilikausi, kun se aiemmin oli kalenterivuosi.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastojen perustiedot perustuvat hallinnollisiin aineistoihin ja tiedonkeruuseen yrityksiltä ja yritysten toimipaikoilta. Yrityksen tiedot saadaan osin suoraan yritysten tuloslaskelmasta ja taseista. Suuremmilta yrityksiltä kerätään lisäksi myös muita tietoja, jotka saadaan joko yritysten laskentatoimesta tai palkkalaskennasta. Sen sijaan toimipaikoittaiset tiedot ovat aina jollain tavalla menetelmällisesti tuotettuja lukuja, jotka saadaan joko yrityksen ilmoituksesta tai ne päätellään Tilastokeskuksessa. Monitoimipaikkaisen

yrittäjien toimipaikkatietojen arvostus on usein ongelmallinen, vaikka arvostus tehtäisiin yrityksissä. Kaikilla yrityksillä ei ole toimipaikkakohtaista seuranta-aikataulun vaatimalla tarkkuudella. Fuusiot, yhdyttämiset ja kesken vuotta tapahtuneet yritysjärjestelyt vaikeuttavat toimipaikkakohtaisten tietojen arviointia ja heijastuvat erityisesti aluetason tilastoihin.

Ongelmallisuus lisääntyy kansainvälisen yritysryhmän tapauksessa, jossa liiketoiminta voidaan organisoida monin eri tavoin. Tämä heijastuu sitten yrityksen kirjanpitoon. Monikansallinen yritys voi esimerkiksi harjoittaa ns. kolmikantakauppaa, jolloin suomalaisen yrityksen liikevaihtoon kirjautuu sellainenkin yritysryhmän myynti ulkomailla, jossa tavaraa ei ole valmistettu Suomessa tai tavara ei kulkenut Suomen rajan yli. Toinen monikansallisen yrityksen kirjanpitoon liittyvä ongelma, jota yritykset ratkaisevat eri tavoin, on se, missä maassa kirjataan myynnin marginaalit ja "näytetään voitto". On ongelmallista, miten tämän kaltaiset ja monet muut yrityksen tietoihin sisältyvät erät jaetaan sen toimipaikkojen tiedoiksi. Edellä selostetuista syistä johtuen tilastojen ajallinen vertailu on aina jossain määrin ongelmallista. Vertailukelpoisuuden ongelmallisuus kasvaa mitä tarkemmalla luokitusasteella tilastot laaditaan.

Tilastokeskuksen laatimissa tilastoissa käytetyt määritelmät ja yksittäiset ratkaisut tehdään Tilastokeskuksessa. Ratkaisut nojaavat YK:n tilastoja koskeviin suosituksiin ja EU:n tilastoasetuksiin, joissa mm. määritellään kotimaan (domestic) käsite, toimipaikkakäsite, tuotannon käsite, tuotannon arvostusperiaatteet ja eri taloustoimien käsittelysäännöt (mikä on tavaran tuotantoa, mikä palvelun tuotantoa, mikä omaisuustulosta, jne.). Kansainväliset määritelmät ovat pakostakin yleisluonteisia ja yksittäistapauksissa niitä täytyy tulkita. Osaamisen kertyessä ja olosuhteiden muuttuessa Tilastokeskus kehittää määritelmiä ja yksittäistapausten ratkaisuja tavoitteenaan paras mahdollinen tilastollinen kuvaus. Vuoden 2003 tilastojen laadinnassa Tilastokeskus on päättänyt muuttamaan yrityksen tietojen toimipaikoille jakamisen perusteita. Eri alueiden tietojen muutokset edellisestä vuodesta johtuvat osittain tästä menetelmällisestä muutoksesta.

Teollisuuden alue- ja toimialatilaston lukuja julkaistaan sekä ennakkollisina että lopullisina. Aineiston täydentyminen sekä käsittelyn eteneminen aiheuttavat tietojen tarkentumista ennakkosta lopulliseen julkistukseen. Koska yksittäisen yrityksen toimipaikkojen tietoja tarkastellaan suhteessa muihin toimipaikkoihin sekä yritystason tietoihin, toimipaikoittaiseen tiedonkeruuseen kuuluvien yritysten tiedot voidaan käsitellä vasta kun kaikkia yrityksen toimipaikkoja koskevat tiedot ovat saapuneet. Tämän vuoksi ennakkollisen julkistuksen aineisto perustuu toimipaikkojen osalta suurimmaksi osaksi menetelmällisesti tuotettuihin tietoihin, jotka voivat tarkentua huomattavasti.

Tavallisesti tiedot revisoituvat ennakon ja lopullisen julkistuksen välillä. Alueluokituksen muutokset, tietojen tarkentuminen tai täydentyminen, virheellisen tiedon korjaaminen tms. voi aiheuttaa muutoksia myös aiemmin julkaistujen vuosien lukuihin. Revisioiden suuruudesta löytyy tietoa erillisestä taulukosta tilastovuodesta 2011 alkaen.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Teollisuuden alue- ja toimialatilastosta tuotetaan vuosittain ennakkolliset ja lopulliset tiedot. Ennakkotiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuun lopussa. Lopulliset tiedot valmistuvat 15 kuukauden kuluttua tilastovuoden päättymisestä. Teollisuuden alue- ja toimialatilastoa on laadittu yli sata vuotta.

5. Tietojen saatavuus

Teollisuuden alue- ja toimialatilaston tietoja on saatavilla toimialoittain, maakunnittain ja kunnittain Tilastokeskuksen kotisivuilta maksuttomasta Yritysten rakennetilaston Px-Web -palvelukannasta toimialaluokituksen TOL 2008 mukaisina vuosilta 2006–2010. Toimialaluokituksen TOL 2002 mukaisina tilastoja on saatavilla vuosilta 1995–2008. Koko maan tiedot ovat palvelukannassa tarkimmalla mahdollisella toimialatasolla. Tiedot maakunnittain ovat palvelukannassa pääosin toimialaluokituksen 2-numerotasolla. Kuntakohtaisista tiedoista on palvelukannassa koko teollisuus yhteensä. Maksullisessa ALTIKA -palvelukannassa on lisäksi tietoja TE-keskuksittain ja seutukunnittain.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Teollisuuden alue- ja toimialatilasto (Teollisuustilasto) uudistettiin vuonna 1995. Toimipaikkapohjaiset tiedot alettiin kerätä kiinteässä yhteydessä yrityspohjaiseen tilinpäätöstilastoon. Yksitoimipaikkaisten yritysten toimipaikkatiedot alettiin kerätä samalla lomakkeella kuin yritysten tilinpäätöstiedot. Monitoimipaikkaisten yritysten toimipaikkojen tietoja alettiin verrata yritysten tietoihin. Palvelujen kuluja alettiin kerätä käyttäen aikaisempaa yksityiskohtaisempaa tietosisältöä. Samoin tuottojen erittelytietoja tarkennettiin. Uudistuksen seurauksena erityisesti palvelujen hankintojen osuus tuotannon bruttoarvosta kasvoi selkeästi aikaisempaa suuremmaksi. Tiedot aikaisempiin vuosiin eivät olekaan tästä johtuen täysin vertailukelpoisia. Vuosien 1975-1994 tiedot on luokiteltu toimialaluokituksen 2002 mukaisesti. Joitain keskeisiä muuttujia on saatavissa toimialaluokituksen 1979 mukaisesti vuosilta 1952-1974.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Teollisuuden alue- ja toimialatilaston tiedot poikkeavat Suomen yritykset -julkaisun tiedoista. Tiedot toimipaikkojen lukumäärissä eroavat, koska teollisuuden alue- ja toimialatilaston perustietojen keruussa toimipaikkoja on jouduttu yhdistämään. Myös toimipaikkojen luokittelussa toimialoilta on jonkin verran eroja.

Lisätietoja

Anssi Vuorio 09 1734 3259

Vastaava tilastojohtaja:

Hannele Orjala

rakenne.tilastot@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Teollisuuden alue- ja toimialatilasto 2010. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-4747 (pdf)